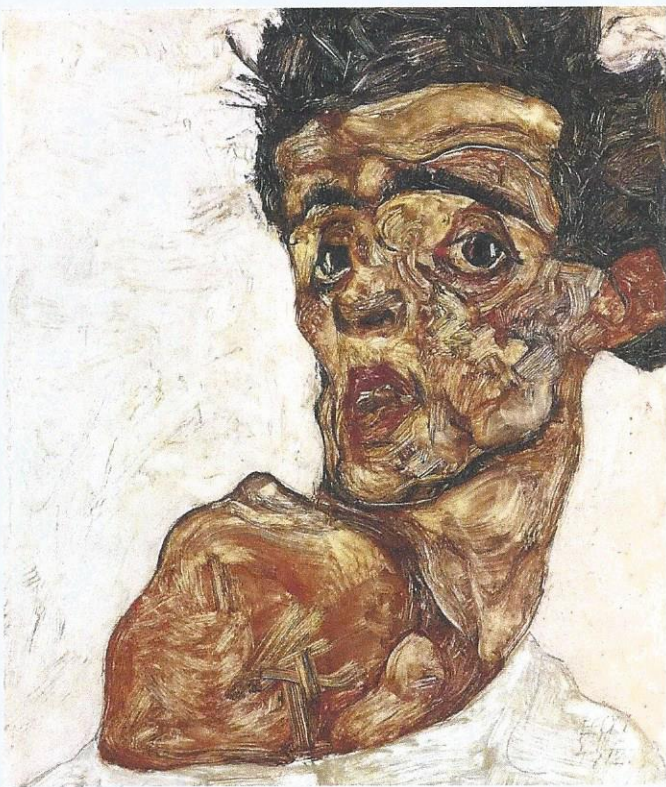

MVRDM, *Markthal*, Rotterdam, 2014

Francine LeClerc & Ali Soltani, *Delft Blue Eyes*, 2017

Egon Schiele, *Zelfportret met opgetrokken blote schouder*, 1912

Ari Versluis & Ellie Uytenbroek, *146. Hashdags*, uit de serie *Exactitudes*, Amsterdam, 2014

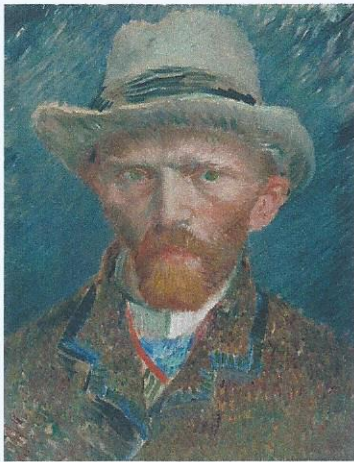

Maurice Haak, foto van *De storm* van Bart van der Leek uit 1916 met vissersvrouwen, 2017

Hendrik Kerstens, *Bag*, 2007

Vincent van Gogh, vier zelfportretten, 1887 - 1889

Identiteit

De combinatie van alle kenmerken die een persoon, een land of een bedrijf uniek en vooral herkenbaar maken, noemen we identiteit.

In een paspoort of identiteitsbewijs worden belangrijke unieke kenmerken van een persoon vastgelegd. Een vingerafdruk is daarvan een goed voorbeeld. Er bestaan ook andere persoonlijke kenmerken zoals je kledingkeuze, hoe je kamer eruitziet of de muziek die je luistert. En wat vind je van de uitspraak *Je bent met wie je omgaat?*

Identiteit verbeelden

Het verbeelden van iemands identiteit kan op vele manieren, bijvoorbeeld met een knipoog zoals Hendrik Kerstens dat doet, of ironisch zoals je ziet bij Willem Popelier. Je kan iemands identiteit verbeelden door een realistisch portret te schilderen of door meer een gevoel te laten zien, zoals Egon Schiele probeert te doen.

Efrat Zehavi verbeeldt iemands identiteit in klei zoals je kan zien op bladzijde 6 en 7.

Soms is de hoofdpersoon niet zichtbaar in een werk, maar wordt zijn of haar identiteit verbeeld met behulp van oude familiefoto's of met voorwerpen die bij hem of haar horen. Zo vertelt de foto die James Mollison maakte van de kamer van Juan David, rechtsboven, veel over deze jongen.

Online/offline identiteit

Op social media is veel mogelijk. Je maakt online, bijvoorbeeld op Facebook, Instagram of Twitter een profiel aan en plaatst er foto's, selfies of tekst. Je bent als het ware in gesprek met de ander zonder die ander te zien. Wat je schrijft en post laat aan de ander zien wie je bent: je creëert jouw online identiteit.

Atelier Ted Noten, *New Identifications*, Zuiderzee Museum Enkhuizen, 2009

imago • alter ego • ideaalbeeld •
traditie • cultuur • roots • groep •
invloed • mode • herkenbaarheid •

Ook kunstenaars houden zich bezig met social media. Ze willen je er soms van bewust maken dat de grens tussen wat privé en openbaar is, flinterdun kan zijn. Lees meer hierover op de pagina's 4 en 5 aan de hand van het werk van Bente Wilms.

Culturele identiteit

Culturele identiteit zegt iets over bijvoorbeeld iemands afkomst, een stad, een land of werelddeel, en wordt bepaald door bijzondere kenmerken of gebruiken in een cultuur.

Wanneer zo iets al generaties lang een gebruik is en iets vertelt over de geschiedenis, dan spreek je van cultureel erfgoed, zoals Delftsblauwe tegeltableaus, klederdracht of volksdansen. Cultureel erfgoed wordt regelmatig verwerkt in kunstwerken en roept meteen associaties op.

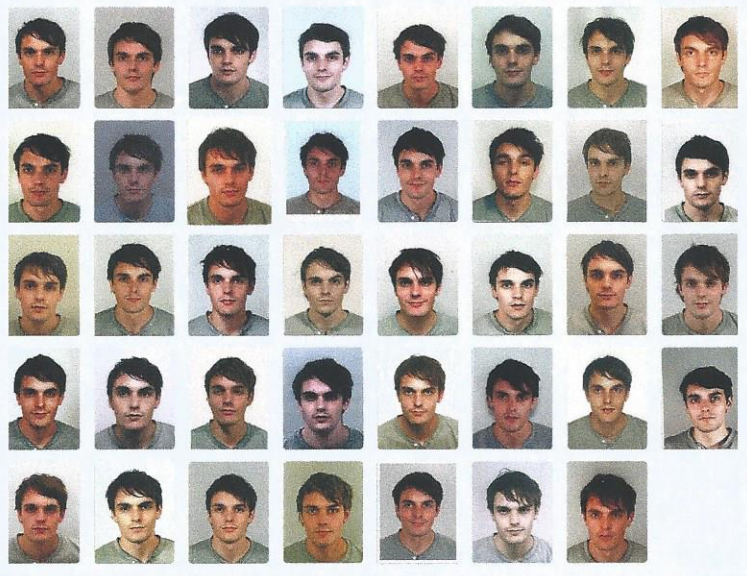
Identiteit in toegepaste vormgeving

Ook voorwerpen, (kleding)merken of gebouwen kunnen een identiteit hebben of in de loop van de tijd verkrijgen. Dat gebeurt wanneer er sprake is van een bijzonder en herkenbaar ontwerp, zoals bijvoorbeeld het speciaal voor Museum Boijmans Van Beuningen ontworpen lettertype, als onderdeel van hun huisstijl. Andere voorbeelden zijn: het logo van een bekend sportmerk, een speciaal ontworpen uniek sieraad of een bijzondere tattoo.

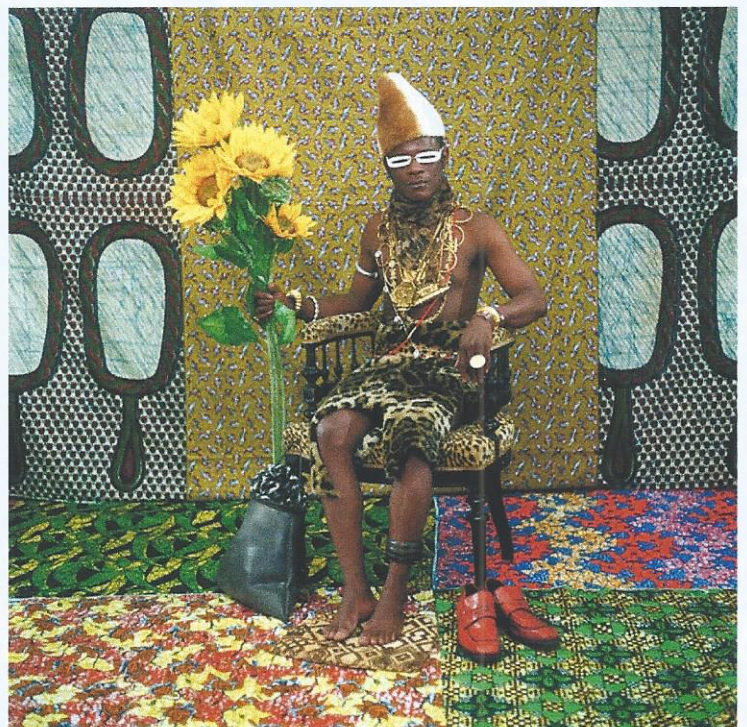
Kijk voor meer voorbeelden over het thema op www.id-2019.blogspot.nl.

James Mollison, *Juan David, 10, Medellin, Colombia*, fototweeluit uit de serie *Waar kinderen slapen*

Willem Popelier, *Rejected Identities*, 2009

Samuel Fosso, zelfportret als *De Chief, die Afrika verkocht aan de kolonisator*, geënceneerde foto, 1997

karakter • online - offline
 omgeving • geloof • familie
 gender • paspoort • huisstijl

Social-mediaprofiel

over online identiteit

Kunstenares Bente Wilms maakt installaties over social media, onder andere voor haar afstuderen aan de HKU. Daarin verbeeldt ze haar persoonlijke communicatie met haar vrienden op Whatsapp en Facebook. Deze online geplaatste berichten zet ze om in tekeningen en teksten. Ze plakt deze vervolgens op de muren, de grond en het plafond van een bijna afgesloten aparte ruimte. ① De ruimte geeft haar social-mediaberichten weer, die ze heeft ontvangen en verzonden via haar eigen profielaccounts. Wilms' installatie is nooit af, ze tekent ter plekke steeds nieuwe 'berichten' op de muur, net zoals ook je Whatsapp-inbox en Facebook-tijdlijn continu aangevuld en vernieuwd worden. ① t/m ⑤

Persoonlijke berichten in een uniforme huisstijl

Volgens Bente Wilms is een profiel op social media, bijvoorbeeld op Facebook, te vergelijken met iemands woon- of slaapkamer. Wanneer je door iemands kamer loopt kom je van alles tegen dat iets vertelt over de persoon die er woont: boeken, foto's, persoonlijke voorwerpen. Maar waar een kamer heel persoonlijk kan voelen, voelt een Facebookpagina dat niet. Door de huisstijl van Facebook ziet elke pagina er voor alle gebruikers hetzelfde uit, terwijl de inhoud anders is door de persoonlijke berichten en foto's.

De grens tussen publiek en privé

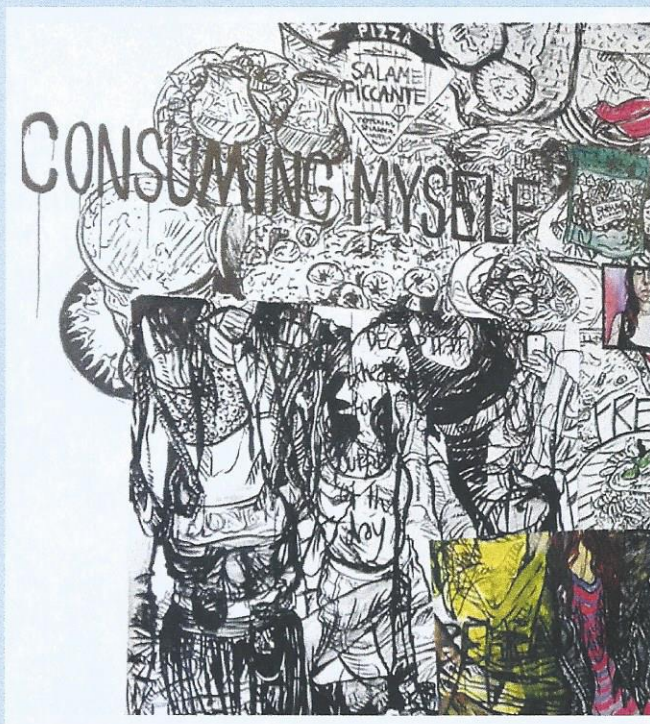
Bente Wilms verwijst in haar beeldend werk naar de veranderingen in het dagelijks leven die worden veroorzaakt door internet en social media. Wat zijn de gevolgen ervan? Hoe beïnvloeden zij onze communicatie en beeldcultuur? Verandert ons leven door het delen van de dingen die je doet, ziet, vindt, haat en waar je van houdt? Door je leven vast te leggen en vorm te geven speciaal voor je online publiek? Ook vraagt Wilms zich af hoe hierdoor de grens tussen publiek en privé vervaagt. Is iets persoonlijks nog persoonlijk als je het deelt met iedereen? ④

Voortdurende aanvulling van de online identiteit

Wilms experimenteert in haar werk met collage, compositie, kleur en verschillende materialen in combinatie met zwarte inkt. ① t/m ⑤ Haar werk is net zo snel en veranderlijk als haar online identiteit op social media, zoals op Whatsapp, Facebook en ook op Instagram ⑥, ⑦ en ⑧.

①

④

⑥

⑦

②

③

⑤

⑧

Passportraits

een sociaal kunstproject over identiteit

De Reizende Studio Passportraits Performance

Met haar reizende studio trekt kunstenaar Efrat Zehavi door binnen- en buitenland. Zehavi is gefascineerd door gezichten. Toen ze vanuit Israël in 2001 naar Nederland emigreerde, was ze onder de indruk van de verschillende gezichten en nationaliteiten in haar nieuwe woonplaats Rotterdam. Ze kreeg het idee om van de gezichten die ze op straat zag een verzameling te maken.

Zo ontstond *De Reizende Portret Studio*, een performance waarbij toevallige voorbijgangers worden uitgenodigd om hun verhalen te vertellen. Tijdens het gesprek boetseert Zehavi een portret van die voorbijganger in kleurige modelklei.

① t/m ⑤

Terwijl ze boetseert, spreekt ze met de modellen over verschillende onderwerpen, over hun persoonlijke ervaringen, hun politieke opinie, geloof, enzovoort. Op deze manier probeert ze iets meer van de identiteit van het model te ontdekken om vast te leggen in het kleiportret. De modelklei die Zehavi gebruikt, blijft zacht en kan niet gebakken worden.

Niemand krijgt zijn kleiportret mee naar huis. Wel maakt Zehavi na afloop drie foto's van het kleiportret, net zoals foto's uit een politiedossier: een foto van rechts, een van voren en een van links. Iedereen krijgt het 'eigen' fotodrieluik met een tekstregel uit het gesprek per e-mail opgestuurd. Alle kleikoppen worden vervolgens op smalle plankjes in de studio gezet. Sinds 2007 maakte Zehavi al meer dan 300 portretten. ⑥ t/m ⑧

Het citaat onder de foto's speelt een belangrijke rol. Het is 'de bril' waardoor je naar het kleiportret kijkt. Alle informatie die je krijgt, is bepalend voor het beeld dat je van iemand vormt. ⑨ t/m ⑪

①

⑥

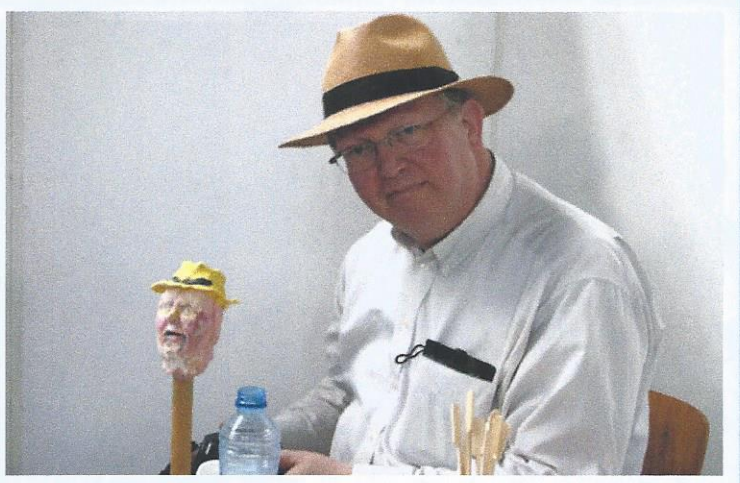

I don't like to see myself in a photo. I prefer to stand behind the camera

⑨ *Ik kijk niet graag naar een foto van mezelf, ik sta liever achter de camera.*

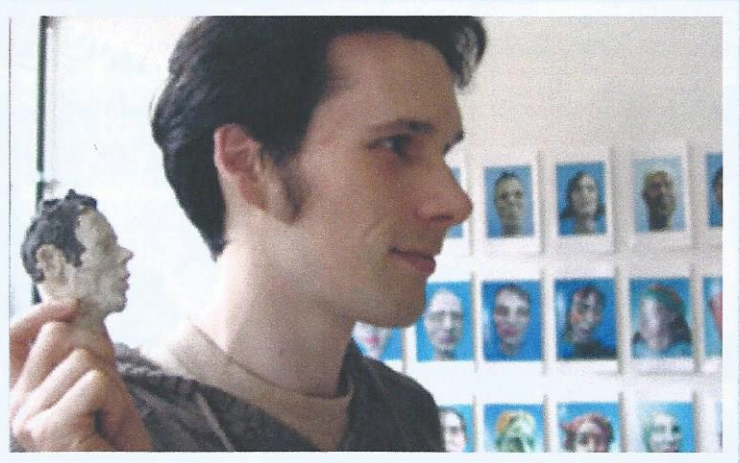
②

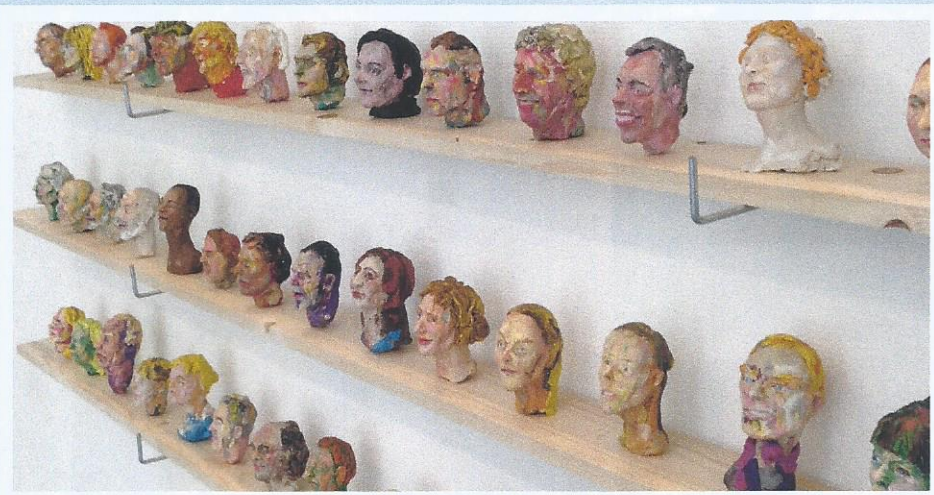
③

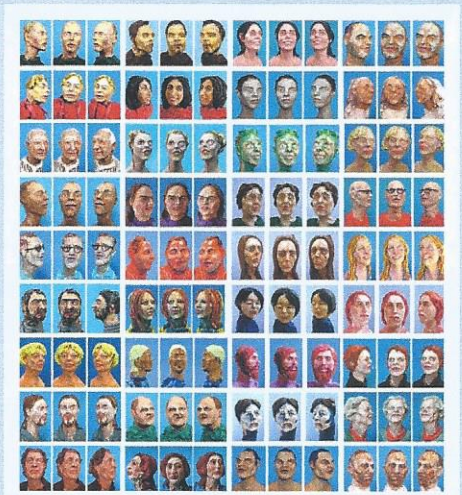
④

⑤

⑦

⑧

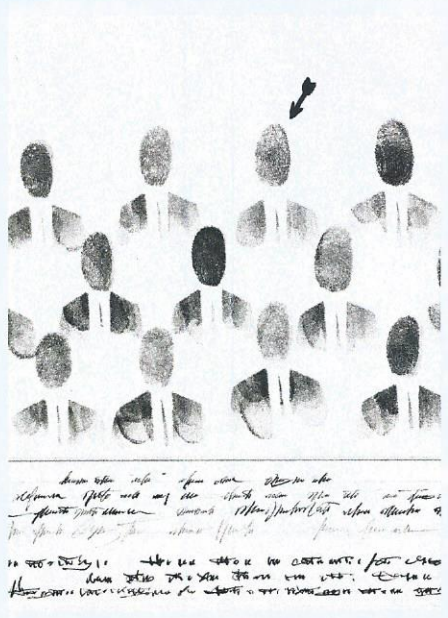
If I was sixteen again I would have seized the chance to study in Amsterdam

⑩ Als ik opnieuw 16 was, zou ik de kans grijpen om in Amsterdam te gaan studeren.

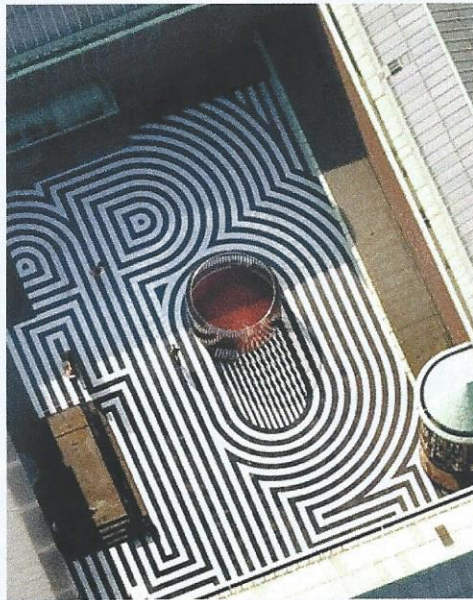

I grew up in a very religious family, but I think my father was not really a believer

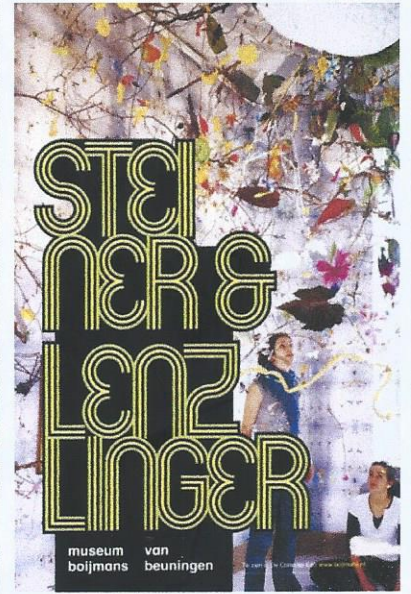
⑪ Ik groeide op in een streng religieus gezin, maar ik denk dat mijn vader niet echt gelovig was.

Saul Steinberg, *Groepsfoto*, 1954

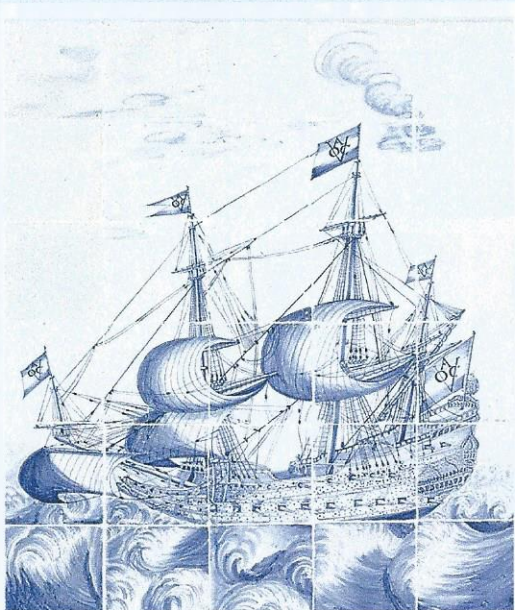
Thonik, huisstijl Museum Boijmans Van Beuningen, binnenplaats en affiche, 2006-heden

Zanele Muholi, links *Sebenzile*, rechts *Ntozakhe I*, 2016

Arjan Benning, *Privacy online*, 2010

Tegeltableau, anoniem, 1650-1700

Fred Leeflang, foto van Hugo Kaagman aan het werk in een steeg in Delft, 2013